

Sadržaj i oblici strategije oružane borbe

General-pukovnik
NIKOLA PEJNOVIĆ

Oblik rata i oružane borbe

Prilikom svakog pokušaja ponovnog formulisanja bilo kojeg od problema naše strategije oružane borbe potrebno je uvek imati u vidu genezu, put dijalektičkog razvoja naše strategijske misli, počev od njenih početnih teorijskih stavova i praktičnih ostvarenja kroz Titov koncept masovnih oružanih ustanaka naroda Jugoslavije do naših dana. Ne radi se tu o nekakvom tradicionalizmu, inerciji niti o misaonoj stagnaciji, već o jednoj opštijoj zakonitosti prema kojoj se revolucija, njena misao neizbežno mora zakonito vraćati svojim izvorima da bi sačuvala svoju čistotu i svoj identitet. Sledstveno tome i vojna misao revolucije u trajanju nužno se mora vraćati ishodištima vlastitih teorijskih i praktičnih ostvarenja da bi se ostalo na kursu vlastitog revolucionarnog razvoja i usmerenja, i da bi se na što stvaralačkiji način mogla koristiti stečenim iskustvima u novim, bitno izmenjenim uslovima. Čini se da diskusija o oblicima oružane borbe (ili vojnom obliku rata) zaslužuje takav, makar i najkraći osvrt na ono što imamo iza sebe kao tragove pređenog puta.

Nigde se jasnije ne ispoljava suština problema i istorijski značaj pravilnog izbora vojnog oblika (i sadržaja) rata, ili oblika celine oružane borbe kao u Titovoj odluci i strategijskoj orijentaciji dramatične i sudbonosne 1941. da narodnooslobodilački rat naroda Jugoslavije i socijalističku revoluciju otpočne i vodi podizanjem masovnih narodnih ustanaka u svim krajevima i zemljama Jugoslavije, u formi široko razvijenog sveobuhvatnog ali i iz jednog centra vođenog partizanskog rata. Radi lociranja ove odluke u njene istorijske koordinate potrebno je imati u vidu da su se Titu i rukovodstvu KP Jugoslavije u tom času, teorijski uzev, nudile i druge varijante i modeli vojnog oblika rata, od kojih su jedni mogli biti u većoj ili

manjoj meri ostvarljivi a drugi čak ni u minimalnom stepenu. All svaki drugi izbor sem onog za koji se Tito opredelio, neminovno bi vodio u jednu ili drugu vrstu neuspeha i u krajnjoj konsekvenciji u totalan poraz.

Jedan od takvih modela je gerila i njena vojnostrategijska upotreba u formi diverzija i takozvanog pokreta otpora, što nije stajalo samo kao teorijski model već i kao sugestija sa strane i konkretna praksa u evropskoj stvarnosti, motivisana isključivo ciljevima vojnog slabljenja okupatora i agresora i striktnom ostajanju, u društvenom smislu, na terenu nacionalnooslobodilačke borbe. Sa ovakvom orijentacijom i njenim praktičnim ostvarenjem ostali bismo bez vlastite socijalističke revolucije, bez samostalno izvojevanе slobode i bez izgradnje revolucionarnih oružanih snaga i sistema nove revolucionarne vlasti još u toku oslobodilačke borbe, sa svim kasnijim dobro poznatim konsekvencijama koje bi iz toga svega proistekle.

Iskustva iz prakse evropskog radničkog pokreta i uspeh i neuspeh revolucionarnih preokreta nudila su varijantu oružane borbe koja se orijentirno rečeno karakteriše generalnim štrajkom, borbom na barikadama, uličnim demonstracijama, uz nastojanje da se u prvim časovima ustaničkim odredima osvoje glavni punktovi stare državne vlasti kao što su pošta, radio, ministarstva, policijske stanice itd., i da se potom oružana borba širi van velikih gradova ka periferiji i u unutrašnjost zemlje. Nije potrebno posebno dokazivati da bi i svaki pokušaj ove vrste u našem slučaju vodio direktno u neuspeh i da bi značio sigurno uništenje revolucionarnih ustaničkih snaga i radničke klase, čak bez obzira na njenu snagu i borbeno raspoloženje. A pojavljivale su se i u nas pojedinačne ideje te vrste kojima se plediralo za ovakav koncept vojnog oblika rata.

Istorijska iskustva iz ustanka naših naroda u daljnjoj i bližoj prošlosti mogla su asociirati i upućivati na pokušaje grupisanja ustaničke vojske na jednom delu državnog prostora s ciljem da se sačuva slobodna teritorija i da se ona postepeno širi i povećava u skladu sa slabljenjem okupatora i vlastitim jačanjem. Koliki god je u tim ranijim ustancima bilo elemenata gerile, njihovo glavno obeležje je, ipak, bilo manevrisanje po unutrašnjim pravcima i proširivanje i očuvanje stečene slobodne teritorije, što znači, u stvari, više ili manje izraženo frontalno sučeljavanje protivničkih strana. Jedno vreme i kineska revolucija je pribegavala unekoliko sličnim vojnim rešenjima, a i u nas je u toku NOR-a bilo delimičnih odstupanja od koncepta partizanskog rata, što je bila posledica neshvatanja i nemogućnosti blagovremenog ovladavanja stihijnim procesima koji su neiz-

bežni u svakom pokretanju masa. Vojni ishod ovakvog eventualnog strategijskog rešenja doživeo bi istu sudbinu kao i varijanta sa bari-kadama, zbog čega je Tito od početka snažno naglašavao da je ope-rativni prostor cela Jugoslavija, i da oružanu borbu treba razvijati na čitavom prostoru Jugoslavije.

Opšti i naši posebni uslovi, vojna strategija zaraćenih strana u drugom svetskom ratu, a posebno kompleksni društveni ciljevi KPJ, koji su u organsku celinu spojili nacionalnooslobodilački rat i soci-jalističku revoluciju, presudno su opredelili vojnu formu rata i sadr-žinu naše strategije oružane borbe koju je Tito jasno definisao, upor-no sprovodio i odlučno branio od svih spoljnih i unutarnjih pokušaja njene deformacije i odstupanja od postavljenih ciljeva. Dakle, radilo se o takvom vojnom obliku rata koji je obezbeđivao dovoljno široke okvire da se od početnih ideja, organizacionih formi i metoda borbe, postepenim jačanjem pokreta u celini i oružane borbe uzlaznom lini-jom razvijaju oružane snage i oblici njihovih borbenih dejstava sve do stepena koji je obezbedio definitivnu nadmoć nad protivnikom i njegov krajnji poraz. Uz sve ostalo, oblik oružane borbe obezbedio je da se manevrom u vremenu i prostoru omogućiti narastanje naših snaga, a ne da se ostane na početnim organizacionim oblicima i da se postigne takvo njihovo grupisanje u prostoru koje je dovelo do stvaranja sve više slobodnih teritorija i sve većih njihovih razmera, što je, konačno, preraslo u potpuno i celovito oslobođenje zemlje. Pri tome je u završnoj fazi oslobodilačkog rata došlo do primene i frontalnih dejstava kao dominantnih, ali nikada kao jedinih i samih po sebi dovoljnih za postizanje krajnjih ciljeva oružane borbe i rata. Radilo se o jedino mogućim putevima oslobodilačkog rata i revolu-cije i jedino realnim formama vojne strategije, odnosno strategije oružane borbe. Na tim iskustvima je zasnovana ideja i sadašnja for-mula kombinovanog oblika oružane borbe, o kojem će nešto kasnije biti reči, sa svim modalitetima koje su uslovili različiti i bitno pro-menjeni opšti i posebni, naši uslovi.

U posleratnom uopštavanju naših vojnih iskustava iz NOR-a, došlo je do različitih interpretacija, pa i oštih disputa između nekih autora u pogledu definisanja vojnog oblika rata. Neki od njih su pokušavali da putem visokog stepena sinteze dođu do jednoznačnih formula koje je trebalo da na što izražajniji način označe vojni oblik našeg rata i tako samim nazivom izraze svu osebnost jednog novog i kompleksnog društvenog fenomena. Njihovi naponi su vredni sva-kog poštovanja, pošto su u celini i u krajnjem zbiru doprineli da se teorijski sagledaju sve sadržajne komponente naše oružane borbe i

njene strategije, i da se tako sintetizovana iskustva u formi teorijskih iskaza koriste pri definisanju naših strategijskih koncepata za odbranu slobode i svih drugih tekovina revolucije. U sintezama o kojima je reč — zavisno od autora — stavljen je akcenat na jednu ili drugu komponentu, princip, ili karakteristiku naše strategije sa pretenzijom da po njima bude prepoznatljiva celina strategijskog koncepta u pogledu vojnog oblika rata. Iz tog doba i iz tih analiza datiraju i proističu pojmovi kao što su: teritorijalni rat, manevarski rat, kombinovani rat, partizanski rat i još neki koji se direktno ne odnose na njegovu vojnu sadržinu i oblik. No, bez obzira na to što ni jedan od njih posebno uzet ne iscrpljuje bez ostatka i na potpuno korektan način svu vojnu sadržinu NOR-a, ti pojmovi u celini uzev izražavaju bitne odrednice njegove vojne suštine. U osloncu na duboke transformacije u našem društvenom biću ova iskustva i njihovo teorijsko oblikovanje podsticala su i u celini se uklapala u kontinuiran razvoj naše vojne strategijske misli i njenu evoluciju koja se odvijala skladno sa ukupnim društvenim razvojem. Stvaranjem teritorijalne odbrane kao posebnog dela i posebne vrste oružanih snaga i kao najšireg oblika vojnog organizovanja naroda, ojačana je teritorijalna i partizanska komponenta u sadržaju naše strategije, dok je jačanjem i modernizacijom operativne armije ojačana frontalna, manevarska i udarna sadržina našeg celovitog strategijskog koncepta, a time i mogućnost primene na višem nivou takozvanog kombinovanog oblika oružane borbe.

U međuvremenu je u svetskim razmerama u vojnom pogledu došlo do tri magistralna pravca razvoja.

Prvi pravac je označen dramatičnom koncentracijom vojne moći u dva svetska vojno-politička bloka i oko dve svetske supersile, koje u globalnom nadmetanju ugrožavaju slobodu i nezavisnost mnogih drugih, u prvom redu nesvrstanih, nezavisnih i nerazvijenih zemalja.

Drugi magistralni pravac vojnog razvoja, koji konvergira prvom, bio je i još uvijek intenzivno traje — razvoj nuklearnih borbenih sredstava svih dimenzija, stepena moći i dometa. Ta sredstva su još uvek ostala u monopolnom posedu nekoliko svetskih sila, i, upravo zbog toga i zbog svoje prirode, uprkos činjenici da su do sada predstavljala sprečavača svetskog i bilo kojeg drugog nuklearnog rata, ostaju i sve više postaju ozbiljna pretnja ne samo velikim silama u viziji svetskog rata, već i opasnost da do njegove takozvane taktičke upotrebe dođe u ograničenim i lokalnim ratovima protiv nezavisnih, malih i srednjih zemalja.

Treći pravac je divergentan u odnosu na prva dva. Nasuprot koncentraciji vojne moći u okviru dva suparnička vojna bloka, na širim svetskim prostranstvima došlo je do diverzifikacije vojne moći, i to ne na bazi nuklearne, pa ni konvencionalne komponente, u tradicionalnom smislu reči, već na osnovi društvenog karaktera i drukčijeg načina upotrebe vojne sile. S vojne tačke gledišta to je omogućilo, uz odgovarajuće društvene pretpostavke, rasplamsavanje svet-ske antikolonijalne revolucije u kojoj je došlo do široke verifikacije oslobodilačkih borbi i ratova primarno kroz partizansku formu oružane borbe, čime su uvećana i potvrđena stečena nacionalna iskustva u ovom smislu. Tim novim iskustvima još više je obogaćeno saznanje o vrednosti ovog oblika oružane borbe. Međutim, istovremeno stoji i činjenica da su agresori, invazori i svakojaki intervencionisti takođe u svom bogatom arsenalu predvideli i pripremili raznovrsna sredstva takozvanog specijalnog, antigerilskog i protivpartizanskog ratovanja, što se neprekidno mora imati u vidu radi preduzimanja odgovarajućih mera.

Sve ove okolnosti zajedno uzete ne samo da aktueliziraju problem vojnog oblika rata ili oružane borbe, već i imperativno zahtevaju da se neprekidno razvijaju i obogaćuju dostignuta saznanja o oblicima oružane borbe kojima će se obezbediti odvratanje agresije na što efikasniji način, a ako i kada do nje dođe, i njeno uspešno slamanje.

U sadašnjoj verziji strategije oružane borbe opredeljena su i teorijski normirana tri oblika oružane borbe, koje bi naša zemlja i naše oružane snage primenili u slučaju da budu prisiljeni da vode opštenarodni odbrambeni rat. Radi se o frontalnom, kombinovanom i partizanskom obliku oružane borbe. Takva klasifikacija oblika oružane borbe izvršena je primenom komplikovanog kriterijuma koji sadrži, s jedne strane vrstu i težinu agresije, i s druge, redosled njene vremenske dinamike. Tako je frontalni oblik zamišljen kao početni oblik oružane borbe protiv svake agresije i kao dominantan protiv agresije sa ograničenim ciljem. Kombinovani oblik oružane borbe je zamišljen u viziji teže ili teške agresije i kao dominantan u kasnijoj fazi rata, i (ili) kao međustepen između frontalnog i partizanskog oblika u pretpostavljeno međuvreme njihovog primenjivanja. Partizanski oblik oružane borbe predviđen je za one varijante agresije i one eventualne situacije u kojima može doći do najnepovoljnijeg odnosa snaga na našu štetu, a samim tim i kao način izlaska iz najtežih ratnih situacija, čime se unapred isključuje bilo kakva mogućnost da agresor postigne cilj. Kao dodatni kriterijum u pome-

nutoj klasifikaciji oružane borbe primenjeno je i kvantitativno merilo preovlađujuće zastupljenosti svakog od pomenutih tipova. Tako je moguće da frontalni oblik postoji uz partizanska dejstva u pozadini protivnika a da to još uvek ne bude kombinovani, kao što je po istom klasifikacionom postupku moguće da partizanski oblik sadrži frontalna dejstva a da pritom ne bude ni frontalni ni kombinovani.

Definisanje ovog dosta komplikovanog strategijskog mehanizma oblika oružane borbe povezano je, kao što smo napred videli, na teorijskim uopštavanjima naših vojnostrategijskih iskustava iz NOR-a i na našoj današnjoj odbrambenoj koncepciji, čiju suštinu predstavlja totalan opštenarodni odbrambeni rat, u čijim okvirima masovna, dugotrajna, intenzivna i maksimalno ofanzivna oružana borba na frontu i u pozadini neprijatelja i na svim prostorima našeg ratišta predstavlja glavni način suprotstavljanja agresiji.

Prema tome, takva podela kolikogod izgleda da je teorijski utemeljena i u principu prihvatljiva. Ali, na takav način formulisanja i podele oblika oružane borbe mogu se opravdano staviti i određene primedbe s metodološkog i semantičkog stanovišta, pa u izvesnoj meri i sa gledišta sadržaja oružane borbe.

Naravno, tim primedbama se ne opovrgava određena valjanost navedene klasifikacije niti se dovodi u pitanje potreba da se razlaganjem i deduktivnim metodom što očiglednije izraze kompozicioni elementi oružane borbe kao celine, već te primedbe imaju smisao i svrhu da podstaknu misaone napore na usavršenju postojećih gledišta i na dostizanje većeg stepena jezičke perfekcije u označavanju i definisanju oblika oružane borbe kao njihovog adekvatnijeg jezičkog izraza, što treba da služi boljem razumevanju pojave i našem boljem razumevanju u međusobnom opštenju. Evo tih primedbi:

a) Uvođenje termina »strategija oružane borbe« umesto »vojna strategija«, ili jednostavno »strategija« predstavlja dosta originalno i duhovito rešenje, koje je pomoglo da se lakše identifikuju i definišu pojavni oblici oružane borbe nego što je bio slučaj kada smo se služili terminom vojna strategija i iz tog izvodili pojam vojni oblik rata. Ali, tako označavanje (strategija oružane borbe) istovremeno ima i neke svoje ozbiljne nedostatke. Oni se ogledaju u tome što pojmove pojedinih oblika oružane borbe ne možemo izvoditi neposredno iz izvornog pojma (oblik rata). Na primer, partizanski oblik oružane borbe ne može se sasvim poistovetiti sa partizanskim oblikom rata, kao što je to slučaj s frontalnim oblikom oružane borbe i njegovim frontalnim oblikom rata. Jer, tu se ne radi samo o terminološkoj već i o pojmovnoj razlici. Partizanski oblik oružane borbe, načelno uzev, može da označava oružana borbena dejstva u pozadini

neprijatelja, bilo kakvim i bilo kolikim oružanim formacijama, koje mogu biti ili ostavljene ili ubačene a kasnije ojačavane i snabdevane od strane snaga sa fronta, uz određenu podršku ili čak bez podrške naroda u zoni u kojoj djeluju, dok partizanski oblik rata podrazumeva i obavezno uključivanje i više ili manje masovno učešće u borbi i otporu domaćeg stanovništva, bilo da je unapred za tu borbu pripremljeno, ili se bez prethodnih priprema podiže na oružani otpor i borbu. U skladu s tim su i razlike u motivima i u nivou ciljeva. Partizanski rat obavezno sadrži pored nacionalno oslobodilačke i jasno izraženu socijalnu i revolucionarnu komponentu cilja rata, bilo da se ruši stari društveni poredak i vlast agresora ili da se brane postojeće revolucionarne tekovine, što nije slučaj sa partizanskim oblikom oružane borbe kao pomoćnim oblikom borbe u sklopu šireg strategijskog sistema. Drugim rečima, frontalni oblik rata i frontalni oblik oružane borbe mogu biti sinonimi i u društvenom pogledu indiferentni pojmovi, dok to nije isto sa partizanskim oblikom rata i partizanskim oblikom oružane borbe. Pomirenje ove dihotomije i navedene suprotnosti koje iz nje proističu u našem slučaju se može postići na taj način što će se navedene različitosti podrazumjevati, s obzirom na društveni karakter ONOR-a i koncept naše strategije. Međutim, u opštem smislu treba uvek imati na umu navedene razlike.

b) Frontalni oblik oružane borbe kao celovita odrednica i čista kategorija, s obzirom na naš ukupni koncept koji podrazumeva oružanu borbu na celokupnom prostoru od — doslovno uzevši, prvog časa agresije do njenog okončanja — nije uopšte moguć niti poželjan čak i u najlakšim uslovima agresije u najpovoljnijem odnosu snaga. Upravo time što nema čistog frontalnog oblika oružane borbe u ONOR-u dokazuje se njen teritorijalni, masovni, opštenarodni partizanski itd. karakter. Frontalna dejstva u strukturi našeg celovitog oblika oružane borbe predstavljaju veoma značajan i stalan element, ali to ne znači da samo njime možemo celovito karakterisati oblik naše oružane borbe u bilo kojem periodu rata, iz jednostavnog razloga što naš odbrambeni mehanizam oružane borbe pripremamo tako da od prvog časa može dejstvovati celinom svoje organizacije i svim svojim elementima, kako na frontu tako i u našoj i neprijateljevoj pozadini.

c) Kombinovani oblik oružane borbe po svojoj ideji, mehanizmu i ukupnoj sadržini najviše se približava suštini opšte strategijske zamisli naših dejstava i najpotpunije odražava bitna svojstva našeg koncepta oružane borbe. Prema tome, ovaj oblik po svojem univerzalnom značaju ne može biti jedan u nizu od tri navedena oblika (frontalni, kombinovani, partizanski). Ne samo zbog toga što on u

sebi organski već sadrži frontalni i partizanski pa samim tim ne može biti nešto treće u istom redu sa njima, već i zbog toga što on predstavlja njihovu rezultantu, i još više zbog toga što kombinovani oblik oružane borbe najpotpunije odgovara širokom odbrambenom konceptu kojeg ćemo primenjivati na planu oružane borbe od njenog početka do kraja. Ozbiljan nedostatak termina »kombinovani« ogleda se u njegovoj leksičkoj arhaičnosti i pojmovnoj fluidnosti. Radi se naime o tome što se uvek i tačno ne zna šta se kombinuje, i što to nešto što se kombinuje tek treba da dobije naziv kao smisaono jezičko određenje. Kombinovati se mogu, na primer, nuklearna i konvencionalna dejstva, oružani i neoružani otpor, dejstva na frontu i u pozadini neprijatelja, na frontu i u našoj pozadini. Isto tako, moguće je izvoditi kombinovane operacije više vidova oružanih snaga, zatim se mogu izvoditi kombinovana dejstva sa saveznicima (u prošlom ratu smo izvodili kombinovana dejstva po prostoru — objektima i vremenu zajedno sa savezničkom avijacijom) itd. Kad se kaže kombinovani oblik oružane borbe to više asocira na mehanički silogizam u kojem se kombinuju različiti elementi fizičke sile ili na spekulativne kombinacije u duhovnoj sferi radi primene različitih manevara, nego što označava nov, originalan, istorijski uslovljen fenomen savremenog rata.

Oblik oružane borbe u ONOR-u koji se označava terminom »kombinovani« nije samo prosta kombinacija dejstava na frontu i u pozadini, niti samo njihova sinteza već on podrazumeva i samostalno, relativno nezavisno odvijanje jednih i drugih dejstava bez prethodne kombinacije, zavisno od konkretnih uslova u svakom od naznačenih ambijenata. Drugim rečima, do ovog oblika nije došlo samo radi kombinovanja, koordinacije, međusobnog povezivanja i usmeravanja, već kombinovanje i sve drugo što je ovde rečeno dolazi kao posledica fundamentalne doktrinarne orijentacije da se oružana borba primeni i neprestano vodi na celom prostoru i da se svima građanima, zavisno od uslova, omoguću da izvrše svoje pravo i obavezu i da uzmu najaktivnije i direktno učešće u borbi protiv agresora na jedan od mnoštva mogućih načina. To je, u stvari, društvena suština tog oblika oružane borbe, koju bi trebalo izraziti adekvatnim nazivom kao što je učinjeno za ONOR u celini. Kao što je poznato, rat koji bi naša zemlja vodila ako nam bude nametnut, označen je složenom odrednicom »opštenarodni odbrambeni rat«, kojom je istovremeno izražena njegova ukupna društvena suština i karakter. Tom odrednicom obuhvaćena su najbitnija društveno-politička svojstva celine ONOR-a, koja se podrazumevaju pod pojmovima »opštenarodni« i »odbrambeni«, bez potrebe da se ukupna sadržina dalje raš-

članjuje na druge sastavne elemente drukčijeg reda vrednosti. Na primer, to da bi on bio istovremeno i nacionalni i zajednički svih naših naroda i narodnosti, da bi bio revolucionaran i u najširem smislu društveno progresivan, da bi se vodio na čitavom prostoru itd. U istom smislu sličnim metodološkim postupkom bi se složenicom frontalno-partizanski oblik oružane borbe mogla označiti i izraziti njegova bitna vojno-tehnološka svojstva i suština našeg vojnostrategijskog koncepta. Smatramo normalnim i naučno zasnovanim stanovište da jednom i jedinstvenom društvenom konceptu rata odgovara jedinstven vojni tip rata, ili drukčije rečeno, društvenoj suštini rata odgovara njemu imanentan jedinstven oblik oružane borbe. Sintagma frontalno-partizanski koja se predlaže za naziv tog oblika oružane borbe, iako nije u svemu idealan, ima određene jezičke, a i druge prednosti nad terminom »kombinovani«, jer se kombinacija samim nazivom iskazuje, i što je još važnije, nestala bi potreba posebnog, odvojenog nabiranja ostalih, sada važećih, oblika oružane borbe. Kada će u praksi oružane borbe težište biti na jednom ili drugom članu navedenog binoma ne tangira celinu našeg doktrinarnog pogleda na oblik oružane borbe, već je uslovljeno konkretnom situacijom, pre svega odnosom snaga na našem ratištu u različitim periodima rata. Isto tako, pitanje kada će i kako doći do različitog odnosa elemenata frontalni — partizanski ne predstavlja ni doktrinarnu ni teorijsku kategoriju, već je to stvar koja spada u domen strategijskog odlučivanja, odnosno komandovanja u procesu oružane borbe u skladu sa konkretnom strategijskom situacijom i plansko-procenjivačkim aktivnostima Vrhovne komande, dok je oblik oružane borbe, bilo kako da ga nazovemo, kategorijalni doktrinarno-teorijski (strategijski) pojam.

Prividna prednost koja se u složenici predloženog termina »frontalno-partizanski« daje frontalnom elementu time što se prvi navodi ne znači da se unapred određuje težište oružane borbe za ceo tok rata i za sve situacije, već se to jednostavno čini radi toga da se ne bi u pojmovnom smislu stvarala dva oblika oružane borbe, kao i zbog činjenice da ćemo oružanu borbu težišno optočinjati i završavati frontalnim djestvima, i što ćemo kroz ceo tok rata odlučno težiti da protivnika i frontalno vezujemo da bi se što efikasnije izrazio partizanski način borbenih dejstava. I, konačno, to se čini zbog toga što ćemo prirodno težiti da sačuvamo što više slobodnih teritorija i što ćemo uporno nastojati da očuvamo, odnosno da ponovno razvijemo i najkrupnije vojne formacije i značajnije grupacije naših oružanih snaga. Na taj način terminom frontalno-partizanski i u sadržajno-strategijskom i u semantičko-jezičkom pogledu najdoslednije

označavamo celinu naše oružane borbe u njenim prostornim i vremenskim dimenzijama i u strategijskom načinu potrebe naših oružanih snaga. Prema tome, zaključno se može reći da široka skala različitih oblika borbenih dejstava u ONOR-u, koja na jednoj strani obuhvata frontalna dejstva, ali nikad samo njih, a na drugoj partizanska, ali nikad jedino njih — dakle, nikad u čistom obliku ni jedna ni druga — predstavlja realnu osnovu na kojoj se zasniva doktrinarna odrednica o obliku oružane borbe u ONOR-u u svojoj strategijskoj dimenziji. Objektivno, oružana broba će uvek imati oblik i sadržinu koji se na najbolji način izražavaju dovoljno širokom, jednostavnom i dovoljno jasnom sintagmom, koja glasi: frontalno-partizanski oblik oružane borbe.

General-potpukovnik u penziji
DUŠAN DOZET

Zakovitosti i principi oružane borbe

Naša namera je da razmotrimo nekoliko ključnih pitanja vezanih za oružanu borbu u ONOR-u. Postavili smo sebi u zadatak da raspravljamo o: a) faktorima oružane borbe; b) zakonomernostima koje vladaju u oružanoj borbi uopšte, a posebno u oružanoj borbi u ONOR-u; c) principima naše strategije oružane borbe. Važnost ovih pitanja nameće nam obavezu da im prilazimo sa svom ozbiljnošću i odgovornošću, jer se radi o pitanjima čiji će odgovori sadržavati neka ključna opredeljenja koja će usloviti gotovo celokupnu našu normativnu teoriju, ili će barem na nju znatno uticati. Stoga predlažem da prethodno ozbiljno razmislimo o pristupu ovoj materiji.

Predmet moje diskusije upravo je metodološki pristup, koji će nam osigurati siguran put ka odgovoru na postavljena pitanja. Najopštije skiciran (bez detaljnijih obrazloženja nekih stavova) da bi taj naš put trebalo da izgleda ovako.

Prvo, trebalo bi pokušati da se definiše pojam naše oružane borbe, ne samo zato da bismo odmah na početku uspostavili konvenciju za razumevanje. Glavni razlog je što je ovo prilika da pokušamo odrediti tip oružane borbe u opštenarodnom odbrambenom ratu, tako